

Izdaja: Gorenjski tisk / Urednik:
Uredniški odbor / Odgovorni
urednik: Slavko Beznik
Telef. urednika 476 — uprave 475
Takot: račun pri Komunalni banici
Kranj Št. 61-KB-1-Z-136 / Izhaja v
ponedeljek in petek / Naročnina:
letna 600, pollet. 300, mesečna 50 din

Gorenjske

Z II. konference sindikalnega aktiva „Iskre“

Vse za večjo storilnost

Organizacija dela se še da izboljšati - Povezava med člani delovnega kolektiva še ni najboljša - Ustanovljen je sklad za samopomoč

V tork popoldan je bila v Sindikalni dvorani tovarne »Iskre« Kranj II. konferenca sindikalnega aktiva. Na zasedanju so prisotni razpravljali o delu v preteklih šestih mesecih in na podlagi ugotovljenih napak sprejeli ustrezne sklepe, ki bodo v prihodnosti marsikaj doprinesli k povečanju proizvodnosti, ki je že danes deloma zadovoljiva.

Predsednik sindikalnega aktiva Johan Vehovec se je v svojem poročilu po večini zadržal ob največjih potomanjkljivostih, ki se še vedno pojavljajo v »Iskri«, kar je bilo tudi kasnejše glavni predmet razprave. Med drugim je poudaril, da je bilo vprašanje utrjevanja in razvijanja sistema delavskoga samoupravljanja, ene najvažnejših nalog v dosedanjem delu, zadovoljivo rešeno, čeprav bi se dalo v tem pogledu še marsikaj storiti. Tu gre predvsem za povezavo med člani delavskoga sveta in člani delovnega kolektiva. Sicer tega vprašanja ne smemo posplošiti, vendar ne moremo mimo primerov, da nekateri člani delovnega kolektiva večkrat z rešitvijo nekaterih vprašanj skoraj niso seznameni.

Rezultat zadnjih volitev v delavski svet pa je pokazal sliko, ki na delovnem kolektivu ne meče najlepše luči. Dejstvo namreč, da je bilo v delavski svet izvoljenih le 11 članic, kaže, da delovni kolektiv nima zaupanja v žene-delavke, čeprav so v delovnem kolektivu zastopane s precejšnjim odstotkom. Nasprotno pa je razveseljivo, da imajo člani delovnega kolektiva veliko zaupanje do mladine, saj je v delavskem svetu »Iskre« kar 17 mladićev in mladičk.

Kot je bilo na zasedanju obširno obravnavano delavsko samoupravljanje, prav tako so prisotni precej raz-

Kadri

S troj brez človeka je bržkone prav tako brez moči, kot ptica brez kril. Brez človeka, ki zna pravilno upravljati stroje, ni moč iz njih iztisniti vsega, kar se lahko da. Tega se zavedajo v razvith industrijskih državah in zategadelj posvečajo vzgoji kvalificirane delovne sile vso pozornost, seveda z drugim končnim ciljem kot pri nas. Tega dejstva se zavedamo tudi mi, čeravno morda tu in tam še ne v taki meri, kot bi se moral.

Na zasedanju Osrednjega DS Zelezarne na Jesenicah, ki je bilo pretekel, je o pomenu kadrov za naše gospodarstvo govoril tudi direktor Zveznega zavoda za planiranje tov. Sergej Kraigher. Naglasil je, da je to eno izmed bistvenih vprašanj dviga delovne storilnosti v podjetjih, ki pa je v prid razvoju našega celotnega gospodarstva.

Delavski svet Zelezarne je na omenjeni seji razpravljal o finančnem položaju, v katerih so trenutno njihove šole (Metalurška industrijska šola, Mojstrska šola, Metalurški oddelki Srednje tehnične šole) in ugotovil, da njihovo stanje ni ročnato. Nekateri člani DS so zavoljo precejšnjih izdatkov, katere terjajo te šole, zagovarjali umnenje, da je treba pač nekaj ukrepati: ali šole ukiniti, ali pa oskrbeti zadostna finančna sredstva za njihov nemoten pouk.

Ce imamo pred očmi dejstvo, da je kvalificirana delovna sila prav tako (če ne še bolj) potrebna našemu gospodarstvu kot tovarne in stroji, do take alternative »ali — ali« med člani DS ne bi smelo priti.

Ce se torej zavedamo pomena vzgoje ustreznega kvalificiranega kadra, je treba pač sredstva za šole brez pogojno nekje najti. To bo sicer nekoliko težavn, spričo položaja v katerem je Zelezarna, vendar nič manj nujno! Vse druge družbene in športne organizacije, (čeprav te tudi potrebujejo delarno pomoč) bodo pač morale zavzeti na seznamu dotacij, katere jim daje Zelezarna, mesto za omenjenimi strogovnimi šolami.

IA

Metod Rotar prisotne obširno seznanil v svojem poročilu z dogodki IV. zasedanja sindikata kovinarjev Jugoslavije, ki je bilo v Novem Sadu. Člani delovnega kolektiva so z zanimanjem sledili poročevalcu in imeli ob tem dovolj priložnosti, da so se seznanili z zadnjimi sklepi, ki se nanašajo na kolektive kovinarjev in o tem precej razpravljali.

Nadalje so na zasedanju soglasno izglasovali sklep, da se v podjetju ustanovi prostovoljna organizacija članov delovnega kolektiva »Vzajemna pomoč«. Ta organizacija bo nudila članom pomoč, predvsem v obliki kratkoročnih denarnih posojil za dobo 6 mesecev. S tem v zvezi so sprejeli: tudi pravilnik »Vzajemne pomoči«, ki bo lahko takoj začela s svojim posovanjem (razpolaga že s 300.000 dinarji B. F.

Na Javorniku bodo praznovali

Ze daje časa dela na Javorniku pravljalni odbor za izvedbo tedna kulturne v počastitev krajevnega praznika in 20-letnice stavke gorenjskih tekstilnih delavcev. Teden kulture, v okviru katerega se bodo vrstile številne kulturne prireditve odsekov domače »Svobode« ter »Svoboda« Jesenice, Podnart in Primskovo, bo od 1. do 9. septembra. Pripravljajo tudi zgodovinsko razstavo Zvezne borcev, ki jo bodo odprli na dan otvoritve kulturnega tedna. Dramska družina »Svobode« Javornik bo za pričetek uprizorila Ingrisovo opereto »Tam na gorah«, za zaključek pa Cankarjevo igro »Hlapac Jerne in njegova pravica«. Dramska družina »Svobode« Primskovo bo govorila z igro »Rdeče rože« ter s še ne določenim delom tudi dramска družina »Svobode« Podnart, medtem ko

bo Ansambel narodnih plesov »Svobode« Jesenice priredil celovečerni program narodnih plesov jugoslovenskih narodov. V program bodo vključeni tudi koncerti pevskega zborja Javorniške »Svobode« ter koncerti godbe na pihala in mladinskega orkestra z Javornika. Razen komemoracij pred spomenikom in na grobovih talcev bodo športne prireditve ter partizanski pochod v kraju Javornik — Valvazor — Stamare — Medji dol — Javornik. — Pričetek praznovanja v počastitev krajevnega praznika in počastitev spomina 20-letnice stavke gorenjskih tekstilcev bodo naznanile fanfare na Straži, zaključek pa sirenje v tovarni, s čimer bo dan tudi znak za začetek proslav v okviru tedna 20-letnice stavke na Gorenjskem. U.

DESETLETNICA TOVARNE GLASBIL V MENGŠU

Kjer se slišijo ubrane melodije

Letos praznuje tovarna glasbil »Melodija« v Mengšu desetletnico svojega obstoja. Odprta je bila razstava desetletnega razvoja tovarne, na kateri so bile prikazane vse vrste glasbenih instrumentov in njihov proizvodni proces. Tovarna je edina te vrste v Sloveniji in je največja v Jugoslaviji. Pred osvoboditvijo smo imeli v Slo-

šlo posestvo na javno dražbo. Kupil ga je Franc Dolenc, učitelj v Mengšu. Njegova hči Marija je posestvo pravala leta 1880 Nemcu Leopoldu Metlitzerju. Ta je podrl staro pritilno stavbo in na njenem mestu sezidal enonadstropno zgradbo, v kateri je začel z industrijsko izdelavo slamnikov. (Pletenje kit za slamnike je bila

strije v opuščenem tovarniškem poslopju. Ministrstvo se je odločilo, da ustanovi tovarno glasbil v Mengšu. Adaptacijska dela so bila končana v prvem četrletju 1947. Tovarna je začela obravljati s tremi oddelki: strojno mizarski oddelki, harmonični oddelki in mehanična delavnica, malo pozneje pa še oddelek za brenkala. Zaposlovalo je najprej le tri uslužbence in dvajset delavcev. Toda število delavstva in proizvodnja sta iz leta v leto naraščala. Danes ima tovarna sedem obratov in zaposluje okoli 300 delavcev. Izdeluje naslednje glasbene instrumente: vse vrste harmonik in violin, kitare (džipsonke in havajke), tamburaške instrumente, tolkala in orglice.

L. 1953 je ustanovila tovarna predstavništvo v Beogradu za Srbijo, Madžarijo ter za Bosno in Hercegovino. Tovarna ima tri prodajalne: v Ljubljani, na Reki in Zagrebu. Od 1954. leta se podjetje imenuje »Melodija«, tovarna glasbenih instrumentov, Mengš.

Na našem tržščku povpraševanje po glasbilah stalno raste. Proizvodnja glasbil mengške tovarne se je dvignila na tisto raven, da lahko krije z ostalimi obrtnimi delavnicami 90% povpraševanja. Njeni izdelki so kvalitetno enaki inozemskim. 20% svoje proizvodnje izvaža v šterlinško področje, pa ni nobene reklamacije. Zlasti upoštevajo na tujem tržščku kitare.

MENGŠ

NAS TURISTIČNI BISER

»Vremena so se gostincem nasmehnila. — Res, v avgustu so naša priznana letovišča Bled in Bohinj polna gostov

S komisijo po gostiščih v kranjski občini

Posebna komisija, katero je imenoval Občinski ljud. odbor Kranj, je v zadnjem času pregledala poslovanje in finančno stanje gostišč na področju občine Kranj. Delo komisije ni bilo lahko, saj je morala pregledati 14 gostišč in je pri tem naletela na razne probleme, ki se pojavljajo danes v gostinstvu.

V nekaterih gostiščih, odvisno od vanja je gostišče »Pri Kovaču« na Višokem, kjer je komisija ugotovila nedreno poslovanje. Rezultat takega poslovanja je 399.401 din primanjkljaja. Poslovodja ni znal pojasnit, kako je nastal primanjkljaj, pripravljen pa ga je bil poravnati. To je tudi storil in polozil v Komunalno banko v Kranju celoten znesek v gotovini. Od kje poslovodji naenkrat takoj denarja, je drugo vprašanje. Podoben primer je v gostilni »Zlata riba« v Kranju so do konca prvega polletja izplačali skoraj 250.000 din več plač, kot so jih dosegli, podobno je tudi v gostilni »Gaštej« na Laboru, kjer so izplačali 123.000 din več. V večini takih primerov nastopa izguba tudi zaradi nerentabilnosti kuhinj. V gostilni »Gaštej« so ustvarili v kuhinji v prvem polletju 74.782 din dohodka, za plačitev personala v kuhinji pa bi potrebovali v istem času 126.000 din, v gostilni »Zlata riba« so v kuhinji iztržili v prvem polletju 91.460 din, za plačitev kuhinjskega posnika pa bi potrebovali 250.000 din. Dnevni promet kuhinje znaša približno 6000 din in je izredno nizek glede na število zaposlenih.

V številnih gostiščih, je po mnenju komisije, assortiman prodajnih izdelkov, predvsem po hrani, nezadovoljiv. Kolektivi pa ne kažejo samoiniciativnosti in večjega zanimanja za uspeh podjetja. Pereče je tudi vprašanje inventarja in osnovnih sredstev, ki v največ primerih niso last podjetja temveč lastnika poslovnih prostorov. Podjetja morajo za prostore plačevati najemnino, lastniki pa nimajo interesa in niti nočejo popravljati stavb ali drugih prostorov.

Razen objektivnih težav je v podjetjih tudi dosti nepravilnosti in malomarnosti. Grob primer takega poslovanja

k-e.

Izvoz iz Železarne na Jesenicah

Jesenški Železarni je v letošnjem prvem polletju uspelo izpolniti plan prodaje le z 84 odstotki, 100 odstotno so izpolnili le plan prodaje vzmeti in cevi. Skupno so prodali v prvem polletju skoraj 69.000 ton proizvodov. Da so plan slabše izpolnili kot običajno, je več objektivnih vzrokov. Ze samo sklepanje pogodb so izvršili pod posebnimi pogoji, spremembu investicijske politike, pozno sprejeti družbeni plan, potem pa pomanjkanje električne energije itd., kar vse je vplivalo tudi na razmere na trgu.

V izvozu pa so dosegli kar zadovoljive rezultate in so v prvih šestih mesecih izvozili 62 odstotkov predvidene letne zadolžitve. Izvažajo največ cevi, žičnike, pločevino in žlico. Razen cevi, so pri vseh ostalih izdelkih dosegli ugodno ceno. Najboljšo ceno so dosegli pri prodaji pločevine.

-k-e

Zaključek VI. Gorenjskega sejma

V pondeljek zvečer so se zaprla vrata letošnjega VI. Gorenjskega sejma. Sedaj, ko je bil bilančni rezultat načrtovan, že napravljena lahko ugotovimo, da si je ogledalo razstavlječe nad 36.000 obiskovalcev, razstavlječe pa so prodali za več kot 620 milijonov dinarjev blaga.

Že nekajkrat smo ugotavljali, da ima Gorenjski sejem prihodnost le kot izraziti sejem blaga za široko potrošnjo. To svojo smer so razstavlječe letos že nakazali. V tem je tudi poglaviti uspeh VI. Gorenjskega sejma, ki je torej tudi v moralnem pogledu populoma uspel.

Mladina Gorenjske na delovnih akcijah

V sredo sta se vrnila z dela mladinski delovni brigadi Mihe Marinka, ki je delala na Gorjušah in brigada Franca Prešernja, ki je na otoku Stenjaku pripravljala mesto za letovanje gorenjske mladine. Za delo na omenjenih delovniščih pa sta prijeli brigadi Franceta Perovška, ki je v tork popoldne odpotovala na otok Stenjak in pa X. brigada, ki jo sestavljajo brigadirji jeseniške gimnazije in vajenci z Bleda in Tržiča. Tako je letos iz kranjskega okraja sodelovalo na raznih akcijah 11 mladinskih delovnih brigad z nekaj nad 900 brigadirji.

v Mengšu stara domaća obrta.) Po prvi svetovni vojni je podjetje nekaj let le životlino, dokler ni povsem prenehalo. Od leta 1936 je bilo poslopje prazno. Takoj po osvoboditvi se je tedanj Krajinski ljudski odbor potegoval na Ministrstvo za industrijo in rudarstvo za namestitev kakršnekoli večje indu-

A. Gorup

Tujci pri nas in o nas

Nekaj citov, mnenj in zapažanj

SRECEVAL SEM JIH slušajo, v načrtnočnejših krajih naše domovine. Z vseh vetrov so prišli, da bi videli, kaj imamo lepega, in si ustvarili svojo sodbo o tem. Nekaj jih je bilo vmes, ki že polnih enajst let misljijo o nas najslabši in so prišli le zato, da bi na mestu ugotovili, kako je pri nas vse zanič in kakšnemu nasilju je podvrženo ljudstvo. Razčaranje, ki so ga doživelji, je bilo brdiko.

DVAJSETLETNEGA MURANTA s Hrvatskega sem zmotil, ko je v vrhu Triglava občudoval imponzant Jelovčev silhuet. Da je prenomal vso Dalmacijo, mi je pripovedoval, in si ogledal vse zgodovinske spomenike, ki jih je ta dežela prepolna. Vendar pa se vse skrije ob doživetjih, ki so mu napolnila notranjost, ko si je ogledal Postojnsko jama in se povzpzel na vrh našega očaka. »Saj ne veste, v kako lepi deželi živite. Ne verjamem, da so kje na svetu lepe stvari, kakor sem jih videl v vaši domovini, je zaključil razgovor, ob katerem mi je igralo srce.

DRUGA DVA STA bila Francoza. Sedela sta ob črni kavi in se z natačarico nista mogla sporazumeti za račun. Zastonj jima je s prstom pisala vstopo na mizo (deka), da pri nas manjka svinčnikov (in papirja); in tudi govorica nemih ni pomagala. Prevedel sem vstopo in v zameno zaslišal lep slovenski: »Hvala! In — prosim, to je vredno omeniti — črko h sta prav lepo izgovorila! Potem sem zvedel

mnogo zanimivih stvari. Od vseh piščak sprijazniti vsi, ki prihajajo k nam, pa naj jim je to všeč ali ne.

AVSTRIJEC, ki sem z njim govoril, je mislil drugače. Poznal je našo Gorenjsko že pred vojno in jo primerjal z današnjim. Industrije je več, mesta so lepsa, ceste trpežne, hidrocentrale so ga navdušile, ljudje so samozavestnejši. Pogrešal je ženice, solidno postrežbo in znosne cene. Ko sem pozneje sam premisljeval našin razgovor, sem mu v mislih pritrjeval.

VTISE ANGLEZEV, ki so pripravljali k nam iz Chamonixa skozi Svico in Dolomite, mi je posredoval znanec,

ki jih je vodil. Studentko, nadvse veselo dekle, je ob pogledu na Savico zgrabila poetična žilica, na Bledu pa so vsi iz skupine od navdušenja kar zdihovali. Trento so proglašili za biser Alp, ob izviru Soče pa so v tistini preseledi cele ure. Trdili so, da je naša dežela pravilna eldorado za turista; edino, nad čemer so se zgražali, so bile krvavordeče parole, s katerimi je Taboriška gorska straža »premalala« naše lepe gore. Niso mogli razumeti, čemu je vrh Triglava s pol metra visokimi črkami načekano »Ne vpij!«, ko je vendar klub številnim planincem po naših gorah prav vzorna tišina, ki priča o visoki kulturi obiskovalcev. Napis, ki jih zdaj srečuješ na vsakem koraku v planinah, pa delajo vtiš, kar da so naši ljudje pravi barbari. Taboriška gorska straža je naredila slovenskemu planincu prav medvedju uslugo, — tako je bilo njihovo mnenje.

n-o-j

Smrt v skalovju Starega grada

Delovni kolektiv tovarne »Univerzale« iz Domžal je odšel 14. julija na izlet na Stari grad nad Kamnikom. Med njimi je bil tudi 70-letni krojček Vekoslav Jesenšek iz Vira, ki je bil zaposlen v tovarni »Univerzale«. Na Starem gradu se je vesela družba zadržala do odhoda popoldanskega vlaka iz Kamnika ob 17. uri, nekateri pa so se vračali s kolesi. Seveda zabava ni minila brez prepira in gostje so odhajali v dolino v manjših skupinah. Nihče ni opazil, kdaj je odšel iz koče star Jesenšek. Domov se ni več vrnil. Do-

mači se sprva niso vznenirjali zaradi gospodarjeve odsotnosti, ker je včasih po več dni brez razloga izostal. Ko so ga pa tudi na delu v tovarni pogregali že več dni, so obvestili postajo LM v Kamniku. Vsa poizvedovanja so ostala brez uspeha. Sele po štirih tednih so našli Jesensko mrtvega v skalah Starega grada. Neki stanovalec Novega trga je našel na tleh pod skalami kapo in čevlj, vlijе v skalah pa je zagledal truplo. Reševalci kamniškega planinskega društva so po vrhuh spustili ponosrečenca s skalovja. Prepeljali so ga domov in pokopali v Dohu pri Domžalah.

Pričakava je ugotovila, da je ponosrečeni Jesenšek pod vplivom pijače in zaradi nepoznavanja poti zašel in strmolavil 40 m globoko čez previš nad Novim trgom. Ostal je na mestu mrtve, ker je imel budo razbito lobanje. Ura, ki so jo našli v žepu, se je ustanila ob pol 17. uri, kar bi točno ustrezalo času, ko je hitel na viak. V listinicu je imel še nekaj denarja. — Če bi se držal družbe, bi ne prisko do nesreče.

Oči vseh narodov pa so uprte te dni v londonsko konferenco, katero sta sklicali britanska in francoska vlada, ki naj bi rešila kar se rešati da, se prav sprejela sklep o internacionačnosti Sueškega prekopa.

Mnenje delegacij na konferenco povabljenih držav, ki so včeraj in predvčerjnjim prispele v London, pa so na eni strani zmerna, na drugi pa izražajo mnenje, da je treba vprašanje Sueškega prekopa rešiti vsekakor na mirem način. Večina držav, ki bodo sodelovala na tej konferenci, se zavzema predvsem za svobodno plovbo skozi Sueški prekop, katero pa je predsednik egipotske republike Naser z dosedanjim praksom, klub nacionačnosti, popolnoma zajamčil in se v praksi tudi izvaja.

Medtem ko je mnenje večine držav pomirjevalno, pa so značilne izjave zunanjega ministra francoske vlade Pineaua, ki je izjavil po seji, katero je imela predvčerjnjim francoska vlada, da bo francoska delegacija na londonski konferenci zavzela »odločno stališče«.

Britanski zunanj minister Lloyd je izjavil, da bo Britanija zastavila vse sile za rešitev sueškega problema na mirem način, vendar mora ta rešitev vsebovati nekakšno obliko mednarodnega nadzorstva nad to pomembno morsko potjo. Velika Britanija hkrati želi, da bi v polni meri upoštevala legitimne egipotske zahteve. Lloyd je hkrati občival, da Egipt ni sprejel povabilna na konferenco, katere osnovni namen je »izraziti mnenje o predlogih zahodnih sli za mednarodno upravo nad Sueškim prekopom.«

IZ BEOGRADA POROČAJO, da bo na povabilo predsednika FLRJ Josipa Broza-Tita prispev sredi septembra na obisk v našo državo predsednik republike Indonezije dr. Ahmed Sukarno. Na obisku v Jugoslaviji bo postal 5 dni.

V BELGIJSKEM PREMOGOVNIKU, kjer je zakopan in obdan z ogromom več kot 200 rudarjev, ni več upanja za rešitev ponosrečencev. Sedanja bilanca je porazna: 92 mrtvih so našli, 179 jih je izginilo, ranjenih pa je 6 rudarjev, medtem ko so v vzporednih hodnikih našli še 40 trupel.

Prav v teh dneh se je pripravljalo v Perziji na videz in dejansko dokaj nepomenben dogodek. Po treh letih zapora, so izpustili na svobodo bivšega ministrskega predsednika in predvratnika Mosadeka. On je danes ne-pomemben človek, katerega ime pričupa več ali manj zgodovini. Njegovo

pač sprijazniti vsi, ki prihajajo k nam, pa naj jim je to všeč ali ne.

AVSTRIJEC, ki sem z njim govoril, je mislil drugače. Poznal je našo Gorenjsko že pred vojno in jo primerjal z današnjim. Industrije je več, mesta so lepsa, ceste trpežne, hidrocentrale so ga navdušile, ljudje so samozavestnejši. Pogrešal je ženice, solidno postrežbo in znosne cene. Ko sem pozneje sam premisljeval našin razgovor, sem mu v mislih pritrjeval.

VTISE ANGLEZEV, ki so pripravljali k nam iz Chamonixa skozi Svico in Dolomite, mi je posredoval znanec,

ki jih je vodil. Studentko, nadvse veselo dekle, je ob pogledu na Savico zgrabila poetična žilica, na Bledu pa so vsi iz skupine od navdušenja kar zdihovali. Trento so proglašili za biser Alp, ob izviru Soče pa so v tistini preseledi cele ure. Trdili so, da je naša dežela pravilna eldorado za turista; edino, nad čemer so se zgražali, so bile krvavordeče parole, s katerimi je Taboriška gorska straža »premalala« naše lepe gore. Niso mogli razumeti, čemu je vrh Triglava s pol metra visokimi črkami načekano »Ne vpij!«, ko je vendar klub številnim planincem po naših gorah prav vzorna tišina, ki priča o visoki kulturi obiskovalcev. Napis, ki jih zdaj srečuješ na vsakem koraku v planinah, pa delajo vtiš, kar da so naši ljudje pravi barbari. Taboriška gorska straža je naredila slovenskemu planincu prav medvedju uslugo, — tako je bilo njihovo mnenje.

n-o-j

1800 parov čevljev dnevno

V tovarni obutve »Planika« v Kranju proizvajajo dnevno že do 1800 parov razne obutve, medtem ko so jih proizvedli ob istih pogojih 1600 do 1700 parov v osmih urah. Večino obutve proizvajajo za domači trg in jo razpečavajo preko 43 svojih poslovnih, ki jih imajo po vsej državi. Lastne poslovnicne so odpri v vseh večjih krajih države. Zadnji dve leti pa je kolektiv uspel navezati stike tudi s tujimi trgovci. Predvsem so našli ugodno tržišče na Poljskem in v Sovjetski zvezni. Lani so izvozili v omenjeni državi in na Finsko 35.000 parov raznih čevljev. Letos so zaključili pogodbe s Poljsko in Sovjetsko zvezzo za 52.000 parov obutve. Razgovarjajo pa se tudi s predstavniki Veličke Britanije in nekaterimi drugimi državami.

Organji delovskega upravljanja in ostale organizacije v podjetju si močno prizadevajo, da bi čim bolj izpolnili proizvodni postopek in temu primerno uredili tudi nagrajevanje.

-R-e

LJUDJE IN DOGODKI

Še vedno: SUEZ

Čeprav se je vihar okrog Sueza že ime je vezano na prvi poizkus posega nekoliko poleg in so tudi največje pravice privatnega kapitala v prenapeči na Zahodu — na večini angleškega — na Blízjem Vzhodu. On je bil tisti, ki je vendarle Suez še vedno interesentna tema, ki slej ko prej polni stolpcev skupinskega časopisa. Toliko bojato, ker je že pretekli četrtek začela v Londonu tako imenovana konferenca o Suezu, za katero so dale pobudo zahtedne sile, na katerih pa bodo kot kaže, imeli prvo besedo tisti, ki so za zmernejše in pravičnejše obravnavanje tega problema.

Nedvomno je eden od vzrokov za tako naglo in hrupno reagiranje angleške in francoske vlade dejstvo, da bodo dosednji delničarji sueške družbe — po večini so bili to Angleži in Francuzi — prikrajanši za približno 10 milijonov funtov šterlingov letnih dohodkov. Zato so baje trije zunanjni ministri v Londonu, neposredno po egipotski odločitvi o nacionalizaciji sueškega prekopa, sklenili, da bodo spričnali Egiptu pravico do deleža v dohodkih sueške družbe. To se pravi, odstopili bodo le del profita, ki je doslej dotekal v angleško in francosko državno blagajno.

Toda bili bi kratkovidni, če bi ravnali, da samo borih 6 milijonov funtsterlingov letnega dohodka — kolikor ga je dobila Velika Britanija — in dobrih 3 milijone funtsterlingov, kolikor so jih dobili francoski delničarji, lahko privede zgornj imenovani do takto ekstremnih stališč, da sta začeli organizirati že pravi pravcati križarski pohod proti Suezu.

Prav v teh dneh se je pripravljalo v Perziji na videz in dejansko dokaj nepomenben dogodek. Po treh letih zapora, so izpustili na svobodo bivšega ministrskega predsednika in predvratnika Mosadeka. On je danes ne-

zgoden, velike tekstilne stanke 20. 16. IX. 1936 16. IX. 1956 v Kranju

Vse bo pripravljen

V sredo opoldan je imel sejo Pripravljalni odbor. Iz poročil predsednikov posameznih komisij je bilo razvidno, da priprave potekajo v načinu redu in da bo do 16. septembra vse pripravljeno, da Kranj v slovenskem razpoloženju sprejme delovne ljudi, ki bodo iz vse Slovenije poslušati najvažnejše dokumentarno gradivo iz predvojnega revolucionarnega boja in iz povojne graditve novih, socialističnih odnosov med ljudmi. Poseben oddelek bo na razstavi odrejen za predmete, ki so jih delavci uporabili v času stavke. Zato Pripravljalni odbor apelira na vse delavce, ki hranijo domači spomeniki spomin, naj ga proti vrnil oddajo v informativni pisarni Pripravljalnega odbora, v Krnaju na Koroski cesti (ob Putniku) ali pa Občinskemu pripravljalnemu odboru na svojem območju.

Zgodovinska komisija bo razen Zbornika, sporazumno s sindikalnimi podružnicami po tovarnah, kjer je bila v 1926. letu stavka, organizirala odprtje spominskih plošč. Sklenjeno je bilo tudi, da bo Zbornik izšel v 4000 izvodih in da bo cena enemu izvodu 100 dinarjev. Prav tako bodo že v naslednjih dneh, najpozneje pa v petek 20. avgusta že v prodaji spominske znake, njihova cena bo prav tako nizka — 20 dinarjev.

Fizkulturno tekmovanje sindikalnih podružnic

Tiskanina 22. avgusta ob 16. uri, Elektro Sava in Elektro — Planika 24. avgusta ob 16. uri, Elektrotehnično podjetje — Brivci in frizerji 29. avgusta ob 16. uri.

II. kolo: 31. avgusta ob 16. uri bodo igrali zmagovalci iz tekme odigrane 22. in 23. avgusta.

5. septembra bo igral zmagovalci iz tekme 29. avgusta z moštvo Iskra. Tako je odločil žreb.

III. kolo: finale 9. septembra. Vse tekme bodo na igrišču NK »Triglav« Kranj.

Sahisti: Tekmovanje pred šahovskim moštvenim turnirjem bo v prostorih Restavracije Kranj, in sicer:

2. septembra Iskra I: Ključavnica — Standard, Uprava za gozdarstvo: Iskra II, Projekt: Ključavnica.

3. septembra Okrajna pošta: Planika I, Sava: Zdravilišče Golnik, Inteks: Tiskanina.

5. septembra finale, v katerem bodo igrali zmagovalci iz tekmovalja 2. in 3. septembra. Vrtni red bo določil naknadno žreb.

Predvidena so tekmovalja v odbojki, lahkem atletiki in plavanju. O temnem datumu teh tekmovalj bodo sindikalne podružnice še pravočasno obveščene.

Zmagovalci posameznih ekip bodo prejeli od Občinskega sindikalnega sveta prehodne pokale, ker se bo tekmovalje ponavljalo vsako leto.

Jože Benčič

Beležka Čudni pojmi dopravne učiteljice

V predzadnji, to je 63. stevilki »Glasa Gorenjske«, se je naš bodič spodbuknil ob čudne razmere, ki so na osnovni šoli na Sr. Dobravi pri Kopru. Tamošnja učiteljica Pavilna Klančnik je namreč po izjavi vaščanov izkoristila Šolske otroke za vse mogoča hiša delo, in to med šolskim poukom. Tako pa objavi smo dobili od Klančnikove obširno pojasnilo o tej zadevi, ki ga je v izvlečku dobesedno priduril:

»Pisec (glavo stavim, da se piše Solar) članka o učiteljici na Srednji Dobravi Klančnik Pavilni, češ da izkoristi Šolske otroke za delo, je namenoma pozabil navesti, kako je bila učiteljica bolna nad 4 mesece (hripa, reumatizem itd.) zaradi hude zime in slabega stanovanja. Sola je namreč v baracu, ki ima samo šolsko sobo in pisarno ometano, stanovanjska soba s kuhinjo vred ni omelanja in piha vanjo od vseh strani. V veži je stale prepeljane. Klobi hudi zimi in bolezni je vztrajala in prihajala v šolo, čeprav je komaj govorila zaradi bolečin v grlu in na levu strani. Ali nismo v socialistični državi? Zakaj ne bi smeli otroci pomagati pri delu? Ali jim je kaško šodovalo? Ali bi morala učiteljica, tako bolna čakati na smrt od lakote, ker so tisti, ki vedno čepe v cerkvici, tako nesocialni in zlobni. Toliko je začaslu, da bi lahko imela služkinjo. Pa kdo je tako nespameten, da bo samo za kuho in pospravljanje najmal sluzkinjo? Sicer pa malo gospodinjstva, telovadbe (ko so tekli v trgovino) in računstva (ko so računali v trgovini) ni otrokom šodovalo, zlasti sedaj ne, ko je reforma šolstva morda biti pouk praktičen, ne teoretski.«

Komentar res ni potreben. Nismo misili, da so še prosvetni delavci imajo take pojme o šolski reformi.«

GAMAL ABDEL NASER

banje za dejansko nacionalno osvoboditev arabskih dežel, ki odsej ne vidi več svoje neodvisnosti zg

GORENJSKI ZADRUŽNIK

KZ Komenda je najboljša

Pregled zaključnih računov vseh KZ v kamniški občini je pokazal, da je najboljša zadruga v Komendi. Kmetijska zadruga v Kamniški Bistrici ne izkazuje niti dobička, niti izgube. Komisija, ki je pregledala poslovanje je ugotovila, da zadruga ne posvečajo dovolj pozornosti odkupom. Proti ugotovitvam komisije o pregledu zaključnih računov je vložila pritožbo le KZ Kamnik, češ da ob prevzemu KZ Godič ni bila izvršena revizija in tudi revizorji, ki so pregledovali poslovanje, niso ugotovili skritih osnovnih sredstev.

Z.

Gosenice kapusovega belina nam uničujejo zelnike

V gornji savski dolini se je pojavil ta škodljivec v velikem obsegu

Marsikdo je že postal pozoren na roje metuljev kapusovega belina, ki obletavajo polja in vrtovne na celotnem področju jesenške občine. Izredno veliko število metuljev drugega rodu nam potrjuje, da je ta škodljivec v stanju prerazmnožitve, ki se pojavlja v nekaterih letih ob izredno ugodnih življenjskih pogojih.

Pravzaprav smo že v lanski jeseni za zatiranje koloradskega hrošča ali opazili, da so se pojavile gosenice drugega rodu v izredno velikem številu. Tuči Škoda, ki so jo povzročile HCH preparativi pa bomo uporabljali raje Lindane preparate, ker nimajo duha po plesni. Na zelnikih in vrtovih bo v vsakem primeru enostavnejše zapraševanje.

Zaradi prerazmnožitve in velike gospodarske škode, ki nam jo ta škodljivec lahko napravi, ne bi bilo odveč, če bi ObLO Jesenice odredili obvezno zatiranje. Le na ta način lahko preprečimo, da nam ta škodljivec še naslednje leto ne bo delal škodo.

Kmetovalci in vrtičarji pregledujete svoje zelnike in vrtovne, uničujete zaledo kapusovega belina. Kdor računa na pridelek zelja in drugih kapusnic, naj upošteva navodilo in z zatiranjem takoj prične!

Ing. V. Ž.

VESTITI

LETOSNJA SADNA LETINA V JUGOSLAVIJI

Kmetijski strokovnjaki so ugotovili, da bo od vseh vrst sadja na področju naše države v letošnjem letu imela dober pridelek samo vinska trta in jablane.

Pridelek grozdja bo v letošnjem letu verjetno nekoliko večji od lanskoletnega, ki je dosegel 150.000 ton, vendar pa so v zadnjem času vremenske neprilike slabo vplivale na nadaljnji razvoj grozdja.

Pridelek jabolk bo verjetno enak lanskoletnemu, to je okrog 250.000 ton, medtem ko bo letošnji pridelek hrusk manjši kot v 1. 1955.

O letošnji letini sлив so med strokovnjaki deljena mišljena, zato je zveza trgovinskih zbornic poslala specjalne komisije, ki bodo proučile stanje tega sadja. Prevladuje pa mnenje, da celotni letošnji pridelek sлив ne bo dosegel niti četrtino lanskoletnega, ki je dosegel 900.000 ton.

Pridelek orehov, ki je lani dosegel 36.200 ton in marelic (2400 ton) bo v letošnjem letu mnogo nižji, razen v

Makedoniji, kjer se pričakuje dobra letina. Pričakovanje breskve (1955 - 14.900 ton) je v letošnjem letu nekoliko višje, samo na področju Slovenije, in bo v celoti dosegel komaj polovico lanskoletnega. Tudi v oljčnih nasadih bo letošnji pridelek oliv mnogo nižji od lanskega.

RAZDELITEV ZVEZNEGA FONDA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA

Iz zveznega fonda za dvig kmetijstva, se bo za akcije, ki jih letos organizira Zveza kmetijskih zbornic FLRJ porabilo 1.230.000.000 din.

Največ sredstev v višini 739.000.000 dinarjev se predvideva za napredek pri proizvodnji žit in sicer za premjele proizvajalcem semena pšenice, rži, riže in soje.

Znesek cca 256.000.000 din bo dodeljen proizvajalcem hibridne koruze. Za zaščito rastlin se bo porabilo cca 130.000.000 din.

Iz zveznega fonda za dvig proizvodnje bo do konca leta 1956 porabileno še okrog milijard dinarjev. Koristitki teh sredstev pa morajo obvezno vložiti določen procent lastnih sredstev.

KNJIŽNI PROGRAM ZALOŽBE »KMEČKA KNJIGA« ZA LETO 1956

Ob vsestranskem prizadevanju po izboljšanju našega kmetijstva in gozdarstva raste potreba po kakovostnih priročnikih za strokovno in praktično uporabo pri kmetijskih proizvajalcih. Obenem se veča tudi potreba po knjigah za razširitev duševnega obzora in poglobitev socialistične zavesti kmečkega človeka. Založba »Kmečka knjiga« želi pri tem čim bolj sodelovati. Zaradi tega bo knjižni program za leto 1956, v primeru z lanskim razširjen še na nova področja zanimanja kmečkega človeka.

Letošnji knjižni program je razdeljen na 7 zbirk, tako da bo vsakdo, ki dela v kateri koli kmetijski panogi, mogel najti ono, kar ga najbolj zanimalo. Zbirke bodo tele:

1. Knjižna zbirka za leto 1957
2. Strokovne kmetijske knjige iz:
  - a) kmetijstva
  - b) gozdarstva
  - c) veterinarstva
3. Agrarno-politična knjižnica
4. Učbeniki
5. Leposlovna dela
6. Poučna knjižnica
7. Knjižnica Zveze zadružnic LRS.

Cen za zbirke knjig in tudi za posamezne knjige iz tehničnih razlogov je še moč določiti, vsekakor pa si bo založba prizadevala, da bodo čim cevnejše.

Sem in tja na Kamniku

GRADBENA SEZONA je v poletnem času v Kamniku v polnem razmahu. Mnogo se zida tudi v vaseh na mejah nove, velike kamniške okolice. Pri tem pa lahko ugotovimo, da je reševanje dovoljenj za zidavo, zlasti pa za popravila in prezidave hiš dostikrat prepočasno in neizvijenjsko. Enako gledanje na zidavo v mestu ali pa v hribovskih vaseh Tuhinjske doline, Palovič ali Tunjic, je preveč birokratsko. To so ugotovili tudi na seji Občinskega ljudskega odbora Kamnik in našteli več primerov, iz katerih se vidi, da je stališče komisije za zazidljivost Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana drugačno, kot pa to sodi po poznavanju razmer komisije ObLO Kamnik. Ce bi pri OLO manj ozkorčno reševali prošnje za gradbena dovoljenja, bi šlo marsikaj hitrejš od rok...

OBRAČUNI BIVŠIH OBČIN, ki so zdaj vključene v veliko kamniško občino, kažejo za leto 1955 14 milijonov presežev, ki dajo skupno s 7 milijoni presežka od bivšega Ljudskega odbora mestne občine Kamnik 21 milijonov. Ta denar leži deponiran, novi ljudski občinski odbor pa ga ne more uporabiti, čeprav bi ga zelo potreboval. Ca-

kat mora namreč na navodila o uporabi tega denarja, ki jih bo izdal Zvezni izvršni svet. Nova občina je zaradi teh 21 milijonov, ki jih ne more izkoristiti, tem bolj prizadeta, ker je vse dolgove za bivšimi občinami v redu poravnala...

STAVBA NOVE ČITALNICE, v kateri je zdaj kavarna, bo po sklepnu ObLO Kamnik prišla v last Delavskega prosvetnega društva »Solidarnost«, ki že uporablja zgornje prostore za knjižnico in pevske vaje. »Solidarnost« je edini dedič stavbe, ki je pred vojno bila last kulturnega društva. Kavarna bo poslej samo najemnik prostorov.

DIMNIKARSKA TARIFA na ozemlju ljubljanskega okraja je postala enotna. Tudi v Kamniku bo poslej v veljavi odlok o najvišji dimnikarski tarifi. Za gospodinjstva je ugodnejša, ker dimnikarji od maja do oktobra ne morejo več pavšalno zaračunati preglevod, ki jih niso izvršili v onih gospodinjstvih, kjer v tem času uporabljajo električno energijo za kuho.

ZGRADBA SLP št. 22 na Sutni, stara Krištofova hiša, v kateri so zdaj tudi pisarne Zivilske industrije in en razred osnovne šole, bo dodeljena KZ

Kamnik pod pogojem, da odkupi od živilske industrije tudi vse ostale objekte, ki kot celota spadajo k hiši. Kmetijska zadruga bo prostore preuredila v pisarne in poslovne prostore ter skladišča.

EDEN je star in populoma izrabljien in po splošnem mnenju ni več za uporabo, drugi pa je po prevoženih 80.000 km potreben generalnega popravila. Akcija pri kamniških podjetjih za prispevke za nabavo novega avtomobila.

POGLED NA KAMNIK

AVTOPARK REŠEVALNE POSTAJE v Kamniku je slab in ne ustreza več potrebam industrijskega mesta. Stevilno nesreč v obratih je sorazmerno veliko, zato je tudi nujno potrebna hitra in zanesljiva zveza z Ljubljano. Reševalna postaja ima dva avtomobila, ki jih je dal garancijo za najem posojila za novi rešilni avtomobil.

Kratke z Dneva kmečke mladine v Cerkljah

Kmetijska razstava mladih zadružnikov je bila zelo pestra. Razstavljeni so bili poljski pridelki, vrtnine, zgodno sadje in cvetje mnogih pridelovalcev. Če bi bila razstava mesec dni kasneje, bi bilo moč zajeti še številne jesenske pridelke.

V počastitev praznika so pridobili tudi kmečki parado. V dolgem in pestrem sprevodu so se zvrstili jezdeci, kolesarji, pioniri, gasilci, pripadniki predvojske vzgoje in končno številni okrašeni vozovi, na katerih je mladina nazorno prikazala raznaj vsakodnevna opravila.

Obiskovalci iz bližnje in daljne okolice — bilo jih je preko 2000 — so imeli priliko videti tudi veliki »Kombajn«, last KZ Cerkle.

Mladim zadružnikom je bilo vreme dokaj naklonjeno, žal pa jim je dejš skali vesela pričakanovanja vrtnje veselice po končanem zborovanju.

Vzgoja sadnega drevja z deblotvorci

Nekatere sorte delajo tanka, slaba, kriva debla, ali pa neodpora, občutljiva za mraz, pripeko in bolezni, če so cepljene pri zemlji, zato se vzgajajo z dvakratnim cepljenjem s primernimi deblotvorci. V ta namen se okulirajo divjaki neposredno nad zemljo s takimi sortami, ki naglo rastejo in delajo krepka ravna debla. Jablanove sorte, ki delajo slaba ali neodpora debla so: jonatan, boskopski kosmač, koxova oranžna renata, ontario, kribopecelj, zlata parmena in druge.

Od dobrega deblotvorca moramo zahvatiti, da ima ravno, močno, lepo rastoče, koničasto deblo z dobro porazdeljenimi vejami, debel lub, ki je za točo in mehanične poškodbe odporen. Imeti mora dobro skladnost — srednost s čim večjim številom sort, ugodno mora vplivati na množino in kakovost pridelkov.

Deblotvorce lahko uporabimo tudi kot kronotvorce. Kronotvorce pustimo rasti na stalnem mestu 4-5 let, da se veje primerno ojačajo. Nato precepimo veje v razdalji 30-50 cm od debla z ustrezno žlahtno sorto ter vzgojimo krono. Kronotvorec ima to prednost, da ostane ogrodje spodnjih vej pri življenju tudi, če bi ostali del krone občutljive sorte popolnoma pozbobe.

Na drugo mesto uvrščamo carjeviča, ki dela vitka, srednje močna, ravna in gladka koničasta debla, odporna je za Jablanovo plesen, tudi škrup mu ne povzroča posebne škode. Izredno krepko rast razvije na njem zlata parmena; prav dobro se ponajšo jonatan, kanadka, boskop i dr. Priporoča se za srednje močne in bujne sorte.

Deblotvorce lahko uporabimo tudi kot kronotvorce. Kronotvorce pustimo rasti na stalnem mestu 4-5 let, da se veje primerno ojačajo. Nato precepimo veje v razdalji 30-50 cm od debla z ustrezno žlahtno sorto ter vzgojimo krono. Kronotvorec ima to prednost, da ostane ogrodje spodnjih vej pri življenju tudi, če bi ostali del krone občutljive sorte popolnoma pozbobe.

Letošnja ostra zima, ki je povzročila našemu sadjarstvu precejšnjo gospodarsko škodo, ko so na mnogih mestih pozebe za mraz občutljive sorte kot npr. ontario, baumanova renata, landsberška renata in druge,

nas opozarja, da je odpornost za mraz ena izmed najvažnejših lastnosti, ki jo mora imeti dober deblotvorec.

Fr. Cijan

PRAVNI NASVETI

B. M. Vprašanje: Kakor je razvidno iz Vašega dopisa vprašujete, kaj morate napraviti, da dokazete pravico do zdravniške pomoči, ker imate kot upokojenec trenutno le odločbo o pokojnini, ni pa Vam bila pokojnina še nakazana? Kot dokaz pa je potreben zadnjih odrezek čeka o prejeti pokojnini.

Odgovor: Za uživalce pokojnine in njihove družinske člane izpolnjuje zdravstvene izkaznice Društvo upokojencev na podlagi javnih listin, to je v tem primeru na podlagi odločbe o pokojnini. Drži, da imetniki izkaznic — uživalci invalidnine ali pokojnine ter njihovi družinski člani dokažejo pravico do zdravstvenega varstva z zadnjim odrezkom čeka o prejeti pokojnini. V Vašem primeru pa dokaže pravico do zdravstvenega varstva na podlagi posebnega potrdila, ki Vam ga izda Okrajni zavod za socialno zavarovanje — pokojninski oddelek, katerega potem priložite zdravstveni izkaznici.

B. M. Vprašanje: Kakor je razvidno iz Vašega dopisa vprašujete, kaj morate napraviti, da dokazete pravico do zdravniške pomoči, ker imate kot upokojenec trenutno le odločbo o pokojnini, ni pa Vam bila pokojnina še nakazana? Kot dokaz pa je potreben zadnjih odrezek čeka o prejeti pokojnini.

Odgovor: Za uživalce pokojnine in njihove družinske člane izpolnjuje zdravstvene izkaznice Društvo upokojencev na podlagi javnih listin, to je v tem primeru na podlagi odločbe o pokojnini. Drži, da imetniki izkaznic — uživalci invalidnine ali pokojnine ter njihovi družinski člani dokažejo pravico do zdravstvenega varstva z zadnjim odrezkom čeka o prejeti pokojnini. V Vašem primeru pa dokaže pravico do zdravstvenega varstva na podlagi posebnega potrdila, ki Vam ga izda Okrajni zavod za socialno zavarovanje — pokojninski oddelek, katerega potem priložite zdravstveni izkaznici.

GRADBENA SEZONA je v poletnem času v Kamniku v polnem razmahu. Mnogo se zida tudi v vaseh na mejah nove, velike kamniške okolice. Pri tem pa lahko ugotovimo, da je reševanje dovoljenj za zidavo, zlasti pa za popravila in prezidave hiš dostikrat prepočasno in neizvijenjsko. Enako gledanje na zidavo v mestu ali pa v hribovskih vaseh Tuhinjske doline, Palovič ali Tunjic, je preveč birokratsko. To so ugotovili tudi na seji Občinskega ljudskega odbora Kamnik in našteli več primerov, iz katerih se vidi, da je stališče komisije za zazidljivost Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana drugačno, kot pa to sodi po poznavanju razmer komisije ObLO Kamnik. Ce bi pri OLO manj ozkorčno reševali prošnje za gradbena dovoljenja, bi šlo marsikaj hitrejš od rok...

STAVBA NOVE ČITALNICE, v kateri je zdaj kavarna, bo po sklepnu ObLO Kamnik prišla v last Delavskega prosvetnega društva »Solidarnost«, ki že uporablja zgornje prostore za knjižnico in pevske vaje. »Solidarnost« je edini dedič stavbe, ki je pred vojno bila last kulturnega društva. Kavarna bo poslej samo najemnik prostorov.

Sindikat tovarne „Iskra“ na pravi poti

Izobraževanje delavskega razreda je najvažnejša naloga, ki jo mora izpolniti sindikat

V nebotičniku tovarne sem obiskal posnemalce tudi po ostalih kranjskih tovarnah.

ČLANI SINDIKATA SODELUJEJO POVSOD

Povsod jih dobiš: nekatere kot igralce, režiserje, organizatorje, nad 20 pa jih prepeva v Prešernovem zboru. Tudi samo prirejamo vsako leto na državnih praznikih lepe akademije. Za 10. obletnico »Iskre« smo organizirali edinstveno proslavo v čast obletnice smrti pesnika dr. Prešerna. — Se danes se rad spominjam te proslave. Sneg je tako sanjajo naletaval, ko smo se v mrzlem februarju pripeljali z avtobusi v Vrbo, da se poklonimo njemu — velikanu med pesniki. Popoldne smo v Breznici prikazali (iz igralci PG in član Svobode) domaćinom »Njega« — zato, da ga še bolj in prav spoznajo. Prav smo storili, kajti ljudi domačine je prireditev očarala in jih navdahnila s spoštovanjem do svojega rojaka.

KNJIGE IN ČASOPISI

Brez knjig in časopisov ni vzgoje, ni uspehov, zategadelj v naši tovarni organiziramo vsako leto tudi prodajo različnih knjig in časopisov. Imamo že kar lepo število članov Prešernove družbe (okoli 350), nad 150 je naročenih na Obzornik, nad 500 je naročnikov »Naše žene«, mnogi naročajo razne dnevne, med njimi bera nad 700 ljudi »Glas Gorenjske«, medtem ko za »Delavsko enotnost« (ne vem zakaj) ni pravega zanimanja.

DELAVSKA SOLA V »ISKRI« — NOVA OBLIKA IZOBRAŽEVANJA

Izobraževanje delavskega razreda je bistvena naloga, ki jo mora izpolniti sindikat skupno z vsemi prostovnimi ustanovami, kajti izobrazba in vzgoja sta neobhodno potrebni, če hočemo uspešno izvrševati družbeno funkcije — če hočemo, da bo delavski razred vodilna sila.

Naš Izvršni odbor se je v letosnjem letu resno zavzel za široko akcijo izobraževanja ob sodelovanju organov upravljanja in vsedružbenih organizacij v podjetju.

Delavsko izobraževanje in vzgoja predstavlja obširno torišče političnega, ideološkega, splošnega in strokovnega, tehniškega, ekonomskega, kulturno-umetniškega in fizičnega izobraževanja. Naš, v ta namen izvoljeni

odbor, je sestavil seznam predavanj, potrebnih za doseg, temeljnega znanja, s katerim bi napravil solidno podlago za kasnejše šolanje in izobraževanje.

Program je obsegal 14 predavanj, s katerim je bil seznanjen komite CK, DS in UO ter vodstvo Mladih proizvajalcev.

V jeseni bomo organizirali nov ciklus 4–6 predavanj, ki bodo vsebovala snov, ki se bo med seboj povezovala.

DELAVSKA SOLA V »ISKRI« JE DOSEGЛА SVOJ NAMEN

Prepričan sem, da so tudi drugi istega mnenja, da je organizacija delavske sole velik uspeh sindikalne podružnice v »Iskri«.

BODOČE PERSPEKТИVE

Večinoma ostane, kakor je bilo prejšnja leta. Še vedno bomo organizirali gledališke predstave, tako v PG kakor pri Svobodi. Nadaljevali bomo tudi z internimi proslavami in se dobro privržljivo na 20-letnico tekstilne stavke v Kranju. V tej sezoni bomo organizirali tudi skupinski ogled dveh predstav v ljubljanski Operi.

»Mislim, da sem povedal vse, kar je zanimivega, samo to želim, da bi »Glas Gorenjske«, ki je zelo cenjen časopis med našim kolektivom, večkrat poročal kaj iz naših tovarn.« Zahvalil sem se za zanimiv pogovor. Različne misli so se mi prepletale ob odhodu, toda nobena ni mogla zbrinati dejstva: da je kulturno polje v »Iskri« široko in plodovito! S-A

Koncert opernih arij in umetnih pesmi

Član osješke opere, bas-baritonist Franci Leskovšek, se je odzval vabilu številnih Kranjanov — ljubiteljev opernih arij in sklenil v prihodnjem tednu prirediti pevski koncert. Vabilu se je odzval toliko rajšt, ker mu je — kakor sam pravi — prvo pot k pevskemu udejstvovanju začrtao pevski zbor France Prešeren iz Kranja.

Moji želji, naj mi na kratko pove kaj o svojem glasbenem študiju in poznejših pevskih nastopih, je tovariš Leskovšek prav rad ugodil.

Med vojno prekinjene glasbene študije je nadaljeval po osvoboditvi na Glasbeni akademiji v Ljubljani in diplomiral leta 1953. Po diplomi je podpisal angažma v osješki operi, kjer je deloval 3 sezone. V tej dobi je doma.

dosegel vrsto zavidljivih pevskih uspehov v vrhunskih bas-baritonskih vlogah, zlasti v Tosci in Holandcu. Za prihodnjo sezono je podpisal pogodbo s Sarajevoško opero. Z uspešno avdijojo na Dunaju, si je zagotovil tudi opera gostovanja v inozemstvu in koncertne nastope v Grčiji in Romuniji.

Na svojem koncertu v Kranju bo izvajal poleg skladb jugoslovenskih avtorjev tudi Chopina in Schuberta, ter arije iz oper: Gounod »Faust«, »Verdi« »Simon Boccanegra«, »Travatan« in Borodin »Knez Igor«. Koncertanta bo spremil na klavirju pianist Leon Engelman.

Koncert bo v četrtek, 22. avgusta ob 20. uri v zgornji dvorani Sindikalnega doma.

Prizor iz »Alde«. Franci Leskovšek kot kralj. — Soligralka je črnka Lafayette — sopranistka Konwent — Gardena iz Londona.

Uredništvo in bralei

Ali ga bomo tako zgodaj pozabili?

Med mnogimi, ki so dali svoje življenje za svobojo slovenskega naroda, je bil tudi proletarski književnik Tone Cufar z Jesenic, ki je padel 10. avgusta 1942 v Podgori pri St. Vidu. Minilo je kmaj 14 let, pa je že nevarnost, da bo šel jeseniški delavski književnik prezgodaj v pozabljenje. Da se to ne bo zgodilo, se je odločila »Svoboda« Jesenice nositi njegovo ime in prirediti vsako leto v počastitev rojstva Tone Cufarja primerno kulturno-prireditve. Letos bodo priredili prvo prireditve v spomin 51 letnice rojstva pisatelja številnih proletarskih del, na katero se jeseniški »svobodaši« že pripravljajo. Prireditev, na kateri bodo izvajali pretežno Cufarjeva dela, bo na večer pred dnevom njegovega rojstva, t. j. 12. novembra v Delavskem domu, kjer je dobil Cufar prve sodelavce in kjer je pozneje učil jeseniške delavce v naprednem, t. j. komunističnem duhu. Da bi spomin na Cufarja prezgodaj ne obledel, se je odločil tudi Svet Svobod in prostovniti društvo za Cufarjevo nagrado, ki bi jo podeljevali zaslужnim kulturnim in prostovnim delavcem z Jesenic in zaslужnim društvom. Ce se je doslej na prezgodaj premirile jeseniške književnike vse prerozo pozabili, se v prihodnje ne bo. Za to bodo poskrbeli jeseniški svobodaši.

Op. ur.: Proletarski književnik Tone Cufar ne bo pozabljen! Saj je imel

Gorenjski pionirji so letovali v Avstriji

Veliki duhovi vseh narodov so si že vse čase prizadevali, da bi ustvarili znosne in prijateljske odnose med vsemi narodi pod soncem, da bi zavladala med narodi sporazumno sotizje, trajen mir ter da bi izločili prepiri. Sovjetski nacionalizem, Take velike ideje pa je treba gojiti in utrjevali že v najmlajših, za vse dobro in lepo dovezetih otroških srcev. Temu cilju so namenjeni pionirske kolonije, kjer se naraščajo narodov med seboj spoznavajo, vzljubi in sklepa prijateljske vezi za vse poznejše življenje.

Svet za socialno skrbstvo je že pred nekaj leti sklenil z Avstrijo pogodbo, da hodijo avstrijske počitniške kolonije vsako leto k nam na morje, naši otroci pa v zamenovo v Avstrijo. — Gorenjski pionirji so letos letovali v Seebodenu ob Millstättskem jezeru. Kar 194 pionirjev se je zbral v tem lepenem letovišču pod Visokimi Turami. Prišli so iz daljnega Prekmurja, Maribora in Ptuj, bele Ljubljane, s Kraso in s Primorja, pa Gorenjci iz Kranja, Bohinja in Martuljka, Dovjega in Mojstrane ter z Jesenic. Nekaterim je bilo letovanje nagrada za odličen šolski uspeh, večini — otrokom padlih borcev — pa nov dokaz skrbljudske oblasti za one, ki so žrtvovali za našo svobodo svoje najdražje — svoje starše.

PREZIVIMO DAN V KOLONJI!

Jutranja megla leži nad 12 km dolgi jazerom, katerega največja globina je 140 m. Mir in tišina vse povsod, le po cesti ob jezeru že drvi prvi jutranji avtobus iz bližnjega Spitala. Vozilo se ustavi tuk ob prijetno urejenem »Paulihofu« — domu avstrijskega društva Prijateljev mladine. Dom tvorita dve lepi stavbi — prvo večjo z razgledom proti jezeru in drugo obrnjeno proti Millstättškim Alpam. Ob 7. uri zjutraj je vstajanje.

Ljubo majhne umivalnice in kopalnice so polne pionirjev, ki pričakujejo rastnosti sreči novi dan v koloniji. Po dobrem zajtrku se odpravimo k jezeru, kajti sonce pripeka z vso močjo.

Kratka pot nas mimo letoviških vil in hotelov ter prenapolnjenega »campinga« popelje do kolonjskega kopališča. Tu se naši pionirji zogajo in igrajo, pa plavajo in skačejo v vodo. Nobenega neplavači ni več med njimi. To da, kje so ostali? Na kopališču ni vseh pionirjev, seveda ne na najbolj utrjeni — to so bili kar vsi Gorenjci — so se pod vodstvom prostovnega inšpektorja Vidica podali na Millstättške Alpe.

Tovariš inšpektor, ki je bil med vojno interniran v teh krajinah, je kot gozdni delavec obhodil in spoznal vse tukajšnje gore in vrhove. Pokazal je pionirjem mogočni Veliki Klek, pa domačega očaka Triglava in stran Karavank. Tudi naše višje Goldech (2127 m) in Spitala se bodo še povzpeli. Tako so gorenjski pionirji spoznali ves ta lepi gorski svet, koder so nekateri bivali Slovenec.

Ure hitro teko, že je poldan. Domov moramo h kosišu. Po kosišu pa zavlača v domu popolen mir — vse otroci morajo počivati. Kam pa po počitku? Nekateri se odpravijo v bližnji Spital, drugi pa borovnice, tretji pa v lepeti letoviški kraj Millstätt. Ko se vračamo in pojemo pesem o našem Bledu, delavci ob cesti prenehajo z delom in nas poslušajo.

Ko prispremo v dom, nas že čaka večerja in potem veselo rajaanje na trati. Seveda še prej radostno sprememmo naše »veleturiste«, ki nas pozdravljajo z lepimi šopki planinskega cvetja. Ko pa se stemni, je lepega dne konec. Otroci zaspne, vzgojitelji pa se s tovarišico upravnico Hermanovo posvetujejo, kako naj poteče prihodnji dan v koloniji. Seveda pa niso vse dnevi potekali po enakem dnevnem

redu — n. pr. oni, ko smo z avtobusom obiskali vso lepo Koroško zemljo — tja preko Bejaka in Celovca do sivega Ostrovškega gradu. Ustavili smo se tudi ob vojvodskem prestolu na Gosposvetskem polju — davno pričo nekdanje slovenske svobode na Koroškem.

Eden najlepših doživetij pa je bil oni izmed zadnjih dni, ko nas je obiskala s Sveto za socialno skrbstvo LRS tovarišica Niška Arko in v njeni družbi tudi predsednica društva progresivnih Slovencov v Ameriki tov. Zakravščekova. Mladi avstrijski godci in šolski otroci iz Seeboda ter Spitala pa so nam godili in plesali planinske plesne. No, tudi Gorenjci niso zaostajali za njimi ter so se zelo postavili s svojo gorenjsko polko.

Pismeno nam je sporočil pozdrav vseh koroških slovenskih otrok urednik slovenskega koroškega mladinskega lista tov. Franz Eichholzer ter postal vsem našim pionirjem vabilo, da postanejo sodelavci »Mladega roda«. Kranjske pionirke so bile prve, ki so se odzvale in v septembra bo koroška mladina že brala njihove prispevke.

Kateri izmed gorenjskih pionirjev želi še sodelovati, naj kar piše in pošlje na naslov: »Mladi rode«, Celovce, Viktorijev Ring 26. Tovariš urednik je obljubil, da bo vsak dober prispevek ali pismo nagradil. Torej, gorenjski pionirji in zlasti tisti, ki ste bili v koloniji, na minuto in 30 sekund.

VII. Gramatčikov-Jankovičev memorial

NTK »Triglav« bo priredil v soboto in v nedeljo 18. in 19. avgusta v Kranju že sedmič spominski namiznotenski turnir »Gramatčikov-Jankovičev memorial«. Dosedaj so se prijavili razen Odreda, Ljubljana, Maribora in Tesle in Reke Še Fužinar, Storžič in Skofja Loka, pričakujejo pa se prijave Jesenic, Kočevja, Opatije in zagrebških klubov. Kot vsako leto, tako bodo tudi letos zmagovalci prejeli lepe pokale in praktična darila, ki jih je poklonil pokrovitelj turnirja — tovarna »Tiskarna« iz Kranja. Pričetek turnirja bo v soboto ob 8. uri zjutraj v telovadnic I. gimnazije in v zgornji dvorani Sindikalnega doma. Finalne igre pa bodo v nedeljo ob 10. uri do poldne.

R.

Skrb jeseniških strelcev za najmlajše

V pondeljek 6. avgusta je odšlo 30 pionirjev — strelcev in Staro Fužino pri Bohinju na letovanje. Tam bodo ostali 14 dni in imeli strelske vaje in tekmovanja. Za izvedbo tega letovanja gre zahvala tudi socialnemu zavodovanju, ki je družini v ta namen prispevalo 100.000 dinarjev.

Uspeh strelske družine »Ivo Slavec-Joki« s Hul

Uspehi strelcev s Hul so vidni zlasti v zadnjem času. Nedvomno gre tu zasluga političnih organizacij na terenu, zlasti organizacij ZB. Da bi delo čim bolj poživili in se med seboj zbljazl, so prejšnjo nedeljo organizirali za 40 članov izlet v Slovensko Primorje. Ogledali so si bojniško Franjo, Škocjanovo in Postojnsko Jamsko ter Lipico. Vsekakor pohvale vredna in koristna zamisel.

„Svoboda“ Blejska Dobrava se pripravlja na praznik 30-letnice kulturne dejavnosti

DPD Svoboda na Blejski Dobravi se lepo pripravlja na počititev 30-letnice kulturno-prosvetnega dela v svoji vasi. Posamezni odseki pridno vadijo za prireditve, ki bodo 24., 25. in 26. t. m. V počititev 30-letnice kulturnega dela na Blejski Dobravi bo »Svoboda« razvila svoj prapor. Pred 30. leti začeto organizirano kulturno-prosvetno delo bodo nadaljevali in stopnjevali.

U.

ST. 65 / 17. AVGUSTA 1955

Kaj ima na sprednji

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 13.00, 19.30 in 22.00 ur. Prva jutranja poročila ob nedeljah pa so ob 6.05, vesti o športnih dogodkih pa boste slišali ob 21. uri zvečer. Oddajo »Zeleni ste, poslušajte ob delavnikih ob 14.40 in ob nedeljah ob 14.15 uri. Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12.30 uri.

PETEK, 17. AVGUSTA

- 8.00 V pesmi in plesu po Jugoslaviji.
8.30 Radijski roman — Jan de Hartog: Thalassa — XX.
9.30 Literarna oddaja: Jaz in ti (slovenska ljubezenska lirika).
11.50 Za dom in žene: Dieta za črvene bolezni.
14.30 Oddaja za ribiče.
16.00 Utrinki iz literature — Jorge Amado: Dežela na koncu sveta.
18.00 Novi filmi.
18.10 Odlokni iz francoskih oper.
18.50 Družinski pogovori — Eva Pauhin: Kaj pa če je na počitnicah dej?.
- 20.00 Konstantin Brailović: Glasba narodov sveta — XXIII. Bolgari.
20.30 Tedenski zunanje — politični pregled.
22.30 Mednarodna radijska univerza — a) miroljubna uporaba atomsko energije — M. Becc: Zaščita pred žarčenjem v bližini reaktorjev — b) Univerza v Krakovu

SOBOTA, 18. AVGUSTA

- 11.45 Pionirski kotiček.
12.40 Igra Mariborski instrumentalni ansambel.
13.35 Slavnici pevci pojo operne arije.
14.30 Tedenski športni pregled.
15.35 M. de Falla: Trirogeljnik. R. Wagner: Preludij iz opere »Mojstri pevci«.
16.00 Utrinki iz literature — Elizabeta Bagrjana: Pesmi.
18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
18.15 Poje ženski vokalni kvartet in pevski zbor France Prešeren iz Krana p. v. Petra Liparja.
18.45 Okno v svet: Vloga Libanona na blžnjem Vzhodu.
20.00 Veseli večer.

NEDELJA, 19. AVGUSTA

- 8.00 Otroška predstava — A. E. Vie de: Sončna ura (radijska igra — ponovitev).
9.30 Se pomnite, tovarši — Partizan Janko: Nekaj spominov.
11.15 Oddaja za Beneške Slovance.
12.00 Pogovor s poslušalcem.
16.30 Reportaža: Tibet.
17.00 Prenos meddržavne nogometne tekme Kitajska : Jugoslavija.
20.00 Večerni operni koncert.
21.00 Sportna poročila.
22.15 Nočni koncert P. Sivic: Medžimurska in Kolo Marjan Kozina: Proti morju.

PONEDELJEK, 20. AVGUSTA

- 11.05 Opoldanski koncertni spored.
12.00 Slovenske narodne pesmi v predaji Slavka Miheliča in Minka Skoberne.
13.15 Za vsakogar nekaj (pisani spored zabavnih melodij).
14.30 Radijski leksikon.
16.00 Utrinki iz literature — Maško Kranjec: Zemlja se z nami premika (odlomek).
16.20 V svetu opernih melodij.
18.00 Kronika iz naših mest.

.. S SODIŠČA ..

Tatvine usnja v „Peko“ Tržič

18.10 Iz zakladnice jugoslovanskih sa-mospesov
18.45 Kulturni obzornik
20.00 S festivala »Praška pomlad« koncert Češke filharmonije

TOREK, 21. AVGUSTA

- 6.20 Naš jedilnik
8.30 Radijski roman — Jan de Hartog: Thalassa — XXI.
10.15 Glasb. komentirana oddaja »Ljubavni san« o Francu Lisztu za 70-letnico njegove smrti.
11.45 Cicibanom — dober dan! (angleška pravljica: Crni skrat)
14.30 Za dom in žene
15.35 Slovenske narodne pesmi poje »Planinski oktet«, vmes igra harmonika A. Stanko
16.00 Utrinki iz literature — Deninos: Iz dnevnika majorja Thompsona — I. del
18.00 Športni tednik
18.50 Zunanje politični feliton
21.00 Radijska igra — Balkanske scene

Dne 3. VIII. 1956 so se pred Okrajnim sodiščem v Kranju zagovarjali Janez Jež iz Tržiča, Janez Gradišar in njegova žena Marija iz Sebenj, Janez Perko in Jože Perko, čevljari iz Seničnega, Anton Grašič, čevljari iz Tenetiš, Franc Vehovec, čevljari iz Letene, Andrej Poljanec, čevljari iz Sebenj, Peter Skrjanc, čevljari iz Seničnega in Mihael Jazbec, čevljarski pomocnik iz Sebenj.

Dne 3. VIII. 1956 so se pred Okrajnim sodiščem v Kranju zagovarjali Janez Jež iz Tržiča, Janez Gradišar in njegova žena Marija iz Sebenj, Janez Perko in Jože Perko, čevljari iz Seničnega, Anton Grašič, čevljari iz Tenetiš, Franc Vehovec, čevljari iz Letene, Andrej Poljanec, čevljari iz Sebenj, Peter Skrjanc, čevljari iz Seničnega in Mihael Jazbec, čevljarski pomocnik iz Sebenj.

Dne 3. VIII. 1956 so se pred Okrajnim sodiščem v Kranju zagovarjali Janez Jež iz Tržiča, Janez Gradišar in njegova žena Marija iz Sebenj, Janez Perko in Jože Perko, čevljari iz Seničnega, Anton Grašič, čevljari iz Tenetiš, Franc Vehovec, čevljari iz Letene, Andrej Poljanec, čevljari iz Sebenj, Peter Skrjanc, čevljari iz Seničnega in Mihael Jazbec, čevljarski pomocnik iz Sebenj.

Janez Jež je bil zaposen kot nočni čuvaj v tovarni »Peko« v Tržiču. V letu 1954 in 1955 je začel iz skladischa tovarne »Peko« odnosiati usnje. Oboževal mu je očitala, da je iz skladischa obrata I odnesel raznovrstnega usnja v skupni vrednosti za najmanj 270.760 dinarjev. To usnje pa ni kradel sam, temveč v povezavi z Janezom Gradišarem. Usnje, katerega je Jež ukral v skladischi, je podajal preko krvni kaznivih dejanj po obožbi. — Ograje zunaj čakajočemu Gradišarju Franc Jež, Janez Gradišar in njegova žena Marija so v glavnem odkrito pri-

zadnji kazniva dejanja, medtem ko so se ostali oboženci zagovarjali, da niso vedeli, da kupujejo ukradeno usnje. Sodišče pa je prišlo na podlagi danih dokazov do drugega zaključka. Po vencini gre za samostojne obrtnike, stajajoče čevljari, čevljarske upokojence ali čevljarske pomočnike, ki vse stajajoče in delajo po vseh v okolici Tržiča, to je v bližini tovarne »Peko«, kjer se izdelujejo čevlji. Pri nakupu usnja iz rok privatnikov bi moral biti kar najbolj previdni, saj so se že dogodili primeri, da so posamezniki kradli usnje in ga prodajali po okolici. Da so vedeli, da je usnje sumljivega izvora, je dokazano tudi s tem, ker so kupovali kvalitetno usnje, ki ga po trgovinah ni dobiti, po izredno nizkih cenah. Nakupovalci so že iz same cene dobro vedeli, da gre za ukradeno usnje.

Končno pa jim je Janez Gradišar, ki je prodal največ usnje, če ga je kdaj vprašal, povedal, da usnje ni njeovo, temveč da ga je dobil po čuvaju tovarne »Peko«, Franca Ježa.

Sodišče je po končani obravnavi izreklo primerne kazni. — Tako je bil Franc Jež obsojen na leto in šest mescev zapora, Janez Gradišar na 1 leto zapora, Marija Gradišar na 5 mesecov zapora, Janez Perko na 8 mesecov zapora, Jože Perko na 6 mesecov zapora, Anton Jež na 4 meseca zapora, Anton Grašič na 7 mesecov zapora, Franc Vehovec na 7 mesecov zapora, Andrej Poljanec na 4 meseca zapora, Peter Skrjanc na 7 mesecov zapora, Mihael Jazbec na 6 mesecov zapora. Gradišar Matija je sodišče izreklo pogojno kazneni razen tega pa morata Franc Jež in Janez Gradišar tovarni povrniti 243.731 dinarjev. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo vrednost ukradenega, kakor tudi nakupljenega usnja. Pri nakupovalcih usnja pa upoštevalo, da je treba z ostrejšimi kaznimi preprečevati nakupe ukradenega blaga.

OBJAVE • OGLASI

Mali oglasi

Od Kranja do Britofa sem v soboto 11. VIII. 1956 izgubila novo zlatorumenno voleno jopicco. Poštenega najdilega prosim, da jo proti nagradi vrne upravi lista ali na moj naslov: Anica Perdan, Preddvor 37.

Zamenjam enosobno stanovanje na Bregu št. 29 ob Savi za enakega kjer-koli.

Tako sprejemem tesarskega vajenca.

Lovska družina Senčur vabi na veliko lovsko veselico, ki bo dne 19. avg. 1956 ob 14. uri na Milah pri Bohincu. Vsi, ki si želite veselega razpoloženja v lovski družbi, vabljeni!

Lap, vrtnarija, Lesce, telefon 347.

Prodam radiosprejemnik Kras 61. — Naslov: Naklo 64, Kranj.

Poslovodje, večjega odkupa vseh kmetijskih pridelkov sprejememo. — Prednost imajo osebe, ki lahko položijo kavčijo. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe s potrdilom tajanstva notranjih zadav o nekaznovanju poslati do 30. avgusta na Kmetijsko zadružno Zmleinec, p. Sk. Loka Samostojno gospodinjsko pomočnico od 25 do 30 let staro sprejemem. Slaščarna pri Bučarju v Kranju.

Poceni prodam samsko sobo v Kranju. Naslov v upravi lista.

Prodam poravnalni stroj 60 mm. Pisalni stroj »Mercedes«, Remic, Senčur.

Prodam stavbno parcele v izmeri 1400 m² v Naklem. Naslov v upravi Msta.

KINO - TE DNI BOMO GLEDALI

KINO »RADIO« JESENICE

17. avgusta, italijanski film »FILO-MENA« ob 18. in 20. uri.

18. in 19. avgusta, angl. film »RAZ-DOVJENO SRCE«. Predstave: v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri; v slučaju slabega vremena tudi ob 16. uri. — Dopolne ob 10.30 ur matineja mladinskega filma.

KINO »PLAVZ« JESENICE

17. avgusta, ameriški barvni film »POSLEDNJI SEM VIDEL PARIZ« ob 18. in 20. ur.

18. in 19. avgusta, ameriški film »DE-KLE Z DEZELE«. Predstave: v soboto ob 18. in 20. ur, v nedeljo ob 18. in 20. ur, v slučaju slabega vremena tudi ob 16. ur. — Dopolne ob 10.30 ur matineja mladinskega filma.

KINO KOROŠKA BELA

18. in 19. avgusta, angl. film »RAZ-DOVJENO SRCE«. Predstave: v soboto ob 19. ur, v nedeljo ob 17. in 19. ur.

KINO ZIROVNICA

18. in 19. avg. mehiški film »VEDNO TVOJA«. Predstave: v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 17. in 20. ur.

KINO DOVJE MOJSTRANA

18. in 19. avgusta, amer. film »AFE-RA NA TRINIDADU«. Predstave: v soboto ob 20. ur in v nedeljo ob 18. in 20. ur.

KINO RADOVLJICA

Od 17. do 19. avgusta, amer. kavbojski barvni film »HONDO«. Predstave: v petek in soboto ob 20. ur, v nedeljo ob 16., 18. in 20. ur.

KINO »SORA« SKOFJA LOKA

Od 17. do 19. avgusta, brazilski film »SINHA MOCA«.

KINO »KRVAVCI« CERKLJE

18. in 19. avgusta, ameriški kavbojski film »POT NA CARIBOO«. Predstave: v soboto ob 20.30 ur in v nedeljo ob 16. in 20. ur.

VAJENCA

za železniško - tehnično stroko sprejme

VELEŽEZNINA MERKUR - Kranj

Mladincem priporočamo, da se odločijo za to zanimivo stroko

KEMIČNA TOVARNA PODNART

sprejme v službo

3 tehnike-kemike

Pogoji:

Ustrezena strokovna izobrazba in urejena vojaška obveznost

rek Adamove podobe — toda ta vti se razbliná, če pogledaš ščen, plesne beznice v Buenos Airesu in Rosariu s »svežim v njegov nepopisno nizkotni obraz, obrobljen s plavimi lasmi. Uboge kreature, ki so jih z različnimi obljubami priskutno zasmješe: »Ah, senora lovca na slone pa spet nosi!« Por Đeos! Ob pogledu na nas prične v izvrstni angleščini: »Ah, to so pa oni novi! Well, boys, treba se je udati v usodo! In ne hodite tako pozno k počinku, jutri bo treba delati! Koraki zahrešče in spet smo sami.«

»Kakšna zverina pa je to«, mi uide iz ust in mali lovec se ozre najprej previdno naokrog in v megleno noč, preden mi s kletvico odgovori: »Ta? To je el Judio errante, kakor pravimo. Večni Jud. Priprovedujejo, da govori vse jezik in da je naravnost smešno, da je lopov ljubosumen kot kalekutski petelin. Od svoje plače ji ne da beliča, če pa jo obiše kdo od fantov, če nekaj pokramlja z njim, ali ji kaj podari, potem gorje mu! «Večni poskrbi potem, da dobi dotični najtežje delo in se pri kaki eksploziji »ponesreči« ali pa na kak drug način pogine. Mislim, da je Anita — tako je revici ime — od tam, iz Evrope. Cedno dekle, toda plašna in boječa kot pretepena mačka!«

»Pogledat jo pojdem, vzkliknem in planem nehote pokonči.«

»Ne budi nespameten in ne vtikaj prstov v to kašo, pomagati ji itak ne moreš! Zadnjega, ki je pri nji malo povasoval, je tamle na robu gozda pri razstreljevanju razneslo na atome! Seveda čisto »slučajno, hih!«

Potegome me spet niz dol k sebi: »Fant, saj ti pravim, da se nikar ne vtikaj v to reč! — Sicer pa mislim, da si bo ubogo revše lepega dne sámovo vzelo življenje. Menim, da bi bilo kar prav in dobro...«

»Tega lopova bom...!«

»Kaj boš, kaj? Nič ne boš! Le na onega pomisli, ki je ravno tako govoril, kot ti zdaj. Nič, prav nič, ti rečem, ni ostalo od njega po razstreljevanju!«

Zazdeha in vstane: »Huu, zaspan sem in truden! Spat pojdem, kajti jutri moram na delo.« Ne da bi se ozrl, stopa John Adams Safegrace Harkensmith počasnih korakov proti svoji koči. Nekaj časa si prek umirajoče žerjavice nemo zremo v obli.

»Centinela alerta, onze horas!« presekla klic stražarjev naša razmišljanja, se širi kot valovi, ugaša, se spet vrača in končno cisto pojenja.

»Hm, in lepe kraje smo zašli! Fini ljudje to, to pa že moram reči, se ogliši Sam.«

Okorno se dvignemo in vsi trdi v nogah poščemo zamaskirani vsak svojo mrežnico. Crčki polnijo noč s svojim koncertom, včasih zaškrpljne vrv na naših viščnih posteljah.

BOLNIKI V MUZU

Vam je brezpogojno potreben mir. Priporočam Vam, da greste že jutri v službo... v svojo pisarno

Se enega otroka, ljuba, pa bomo na dnu...

Ponedeljek, 30. julija.

Ah to čakanje in pričakovanje! Se dve uri je do prihoda vlaka. Na postaji smo se zbrali, 11 mladincev, starih nad 14 let — partizanske sirote in vodiči. Naš pohod bo vodil Ivan Pristol.

Kontrolo je le prišel vlak. Vožnja do Lesc je hitro minila v prijetnem pomenu z našimi vodiči — borce, ki so se borili prav na Gorenjskem in so poznali vse važnejše partizanske postojanke in vasi, kjer so se med vojno naši borce največ zadrževali. Ze med vožnjo so nas opozorili na spominsko ploščo, ki je postavljena hrabri tri-najstoriči na Okroglem pri Kranju. Se malo razgovorov in že smo izstopili ter se napotili proti Begunjam. Kmalu smo zagledali pred seboj prijazno vasico. Odšli smo v begunjsko kaznilniško kraj, ki je prepojen s solzami in krvjo stoterih, ki so tu z nohti pisali po stenah zadnje pozdrave domaćim, znancem in prijateljem ter klicali ljudstvu, naj jih maščuje. Tu smo našli mnogo znanih imen; ena od mladih naše skupine je našla podpis svojega očeta, ki je tu izgubil življenje. Brez besed smo strmeli v napise teh temačnih celic, ko nam je vodja pojasnjeval, kako že nekoliko zabrisane podpise prevlečajo s kemikalijami in osvetljijo z žarometi, da lahko potem določijo, kdo je pisal in od kdaj je napis. Iz kaznilnice smo zavili na pokopališče, kjer leže posled-

nji ostanki trpinov, ki so jih iz celic pripeljali na strešjanje. Grobovi so lepo urejeni. Počastili smo padce z enominutnim molkom...

Torek, 31. julija.

Dolina je bila zavita v meglo... Ker smo to jutro nameravali priti še do zajtrka preko Drage na Planinico, smo se kljub slabemu vremenu takoj odpovedali na pot. Kmalu smo zagledali razvalino gradu Kamna, nato pa pokopališče talcev v Dragi. Vodiči so nam pripovedovali, da so tu postrelji kakšen dan tолiko ljudi, da je njihova krije pobarvala bližnji potok. Nekaj časa smo tisto stali pri grobovih in premisljevali vsak zase. Počastili smo talce z enominutnim molkom in nadaljevali pot preko Poljske planine in Planinice v dolino pod Stolom. V mogočnih gozdovih pod Stolom, kjer se je med vojno boril Kokrski odred, smo si ogledovali zadnje ostanke partizanskih taborišč. Videli smo kraj, kjer je med vojno stala precej velika Titova vas, ki so jo zgradili borce sami. — Pri smokuškem mostu smo opazili partizanske grobove, ki pa so danes zaraščeni. Ko smo prišli v Žirovnicu, smo postali pred spomeniki na žirovniškem mostu. Tu je okupator 29. mlini ljudi ustreljal kot talce. Iz Begunj so pripeljali 30 talcev, toda eden jim je slučajno ušel.

Za prihodnji dan smo imeli pred seboj nov cilj — Bohinj.

Sreda, 1. avgusta.

Z vlakom smo se pripeljali do Bohinjske Bistrike, nato smo odšli pes do hotela Zlatorog. Počakali smo na avtobus, ki nas je prepeljal do konca jezera, od koder smo krenili po v partizansko vas Stare Fužine. Ogledali smo si prekrasen spomenik 54 padlim borcev, ki so se borili v Bohinju v Jeseniškem odredu.

Cetrtek, 2. avgusta.

To jutro se nam je obeta prekrasen dan, zato smo že zgodaj krenili po partizanski stezi na Uskovnico, kjer so se med vojno dije časa zadrževali bataljoni VDV. Ljudje v tej vasi so znani našim borcev po tem, da so podpirali NOB. Nudili so zavjetje silehernemu partizanu in jim pomagali, kolikor so mogli. Sovražnik je zato večkrat doživel neuspeh in zato so v letu 1944 popolnoma požgali. Danes je vasica že obnovljena.

Po izdatni malici smo se na jasi bližu vasi zbrali okrog naših vodičev, ki so nam predaval o razvoju NOB. Najprej smo povedali mi, kar smo se naučili v Šoli, nato pa so borce naše pripovedovanje dopolnjevali in odgovarjali na vprašanja, ki so nas zanimala.

Petek, 3. avgusta.

Klub slabemu vremenu smo zjutraj odšli na bližnjo planino Konjščico. Pot

ni bila prijetna, ker je neprestano iz megle rosilo, tako da smo v kočo prišli popolnoma mokri. Popoldne smo krenili na Rudno polje. Oskrbnik nam je dejal, da je pot dolga kako uro. Ma pa smo jo prehodili, ali bolje rečeno pretekli v 20. minutah. Ker je bila naša obleka pomanjkljiva, smo prišli do vojaških kasarn popolnoma premičeni. Edina stanovanca teh kasarn logar in podoficer — sta nam dovolila, da smo v peči zakurili, se pogrelj in posušili.

V soboto, 4. avgusta

sмо nadaljevali pot na Pokljuko. Nasilij je bil spomenik 57 borcev, ki so padli na Pokljuki zaradi izdajstva. Vso pot do spomenika smo peli partizanske pesmi. Ob spomeniku, ki ga danes obnavljajo, smo imeli politično uro. Govorili smo predvsem o tem, koliko žrtv je terjalo izdajstvo, in o 20. kongresu KP Sovjetske zveze. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Kakor povsod smo tudi tukaj počastili padle z enominutnim molkom... Se nekaj partizanskih pesmi je zadonelo po gozdovih Pokljuke, ko smo odšli proti Mrzlemu studencu in nadaljevali pot proti partizanski vasi Gorje.

Nedelja, 5. avgusta.

Za zadnji dan našega pohoda smo določili nekoliko krajsko pot, in sicer do Bleda in od tu do postaje v Lescah. Kakor je bilo prejšnje dneve vedno med namini veselo razpoloženje, tako je zadnji dan našega pohoda prevladovalo nekako moreč vzdušje. Tiko smo hodili drug ob drugem... Pot, posamezni spomeniki, partizanski kraji, vodiči — vsi nam bodo ostali v lepem spominu.

Zahvaljujemo se organizaciji ZB v Kranju, ki nam je ta pohod omogočila. PM

Gorenjske bodice

Tovarstvo pa kar brez besedičenja — v črno!

7. AVGUSTA sem jo primahal na kranjsko železniško postajo. S po-poldanskim vlakom so se namreč imeli pripeljati otroci iz kolonije. Stevilne mamicice, ki so prišle čakat svoje otroke, so v svoji neučakaniosti pohitele na peron. Vratar pri vhodu jih je z nevlijudnim tonom zavrnil in zahteval od njih peronske karte. Postavil se je med vrata, kričal in dodajal svojemu divjanju, vrsto neokusnih pripomb. Neko žensko je celo s silo odgnal s perona. Le-ta je osramočena nad takšnim dejanjem zapustila vežo in odšla k izhodu. Tudi tu je vratar robantil po svoje; suval in pehal je čakajoče in se drli, češ da ne sme nihče brez peronske karte na postajo.

Surovost na kranjski železniški postaji je znana! Potniki se vprašujejo, zakaj prav v Kranju postavljajo takšne uslužbence na takih mestih? Ali je vstop brez peronske karte dovoljen le onemu, ki je po volji vratarju? Zakaj se prav v Kranju tako strogo izvaja dostop na peron, medtem ko na drugih postajah tega ni? Ali se ta pretirana strogost izvaja pri vseh vratjih ali samo pri teh dveh?

Blagajna kinematografa v Sk. Loka ne prodaja vstopnic po želji obiskovalcev. Z vso zakrnjenostjo se drže reka: »Kar lepo po vrsti, kakor hiše v Trstie. Iz tega sledi, da si lahko nabaviš le tisto vstopnico, ki je na vrsti.«

Sk. Loko je minuli teden obiskalo nekakšno »Čudo od človeka.« Tako je pisalo na lepkih, na katerih je kar mrgelelo pravepisnih cvetk. Oglejmo si jih: atraktivna prestava, izredno nevrjeten medicinski fenomen, jé in požira staklo, risalne žebličke itd. — Priznati moram, da ima ta fenomen res nenavadni jedlnik, ker med drugim požira tudi nakit in ročne ure. Radoveden pa sem, po kakšni poti jih zopet dobil iz sebe. Gledale ostalih »Jedil« mu priporočam, da se obrne na »Odpad«, ki mu bo postregel z odpadki po najnajljših dnevnih cenah.

VSO POHVALO za neumorno gnojenje javnih nasadov zaslužijo taborišči v Zaki na Bledu. Ker nimajo zasilnega WC, opravlja svoje potrebe tam, kjer jim godi. Prava figura če tu in tam pohodiš »mino.«

MARSIKAJ VEM, tega pa le ne vem, čemu je KZ Dobrava pri Kropi začela gojiti plevel v svoji drevesnici. Plevela je toliko, da ostale kulture sprosto nihajeta.

DES ŽIROVNIČKO bi rad vprašal, kdo je odgovoren za prižiganje in ugašanje uličnih svetilk na Javorniku. Tod namreč gore luči nepretrgoma že več dni. Menda je sončna svetloba dovolj močna, da ji ni treba pomagati z električno energijo.

PRI »STREŽENJU« glejte na vago! S takim napisom se ponosa prodajalna KZ Kovor. To čedno pravopisno cvečko toplo priporočam »Čudo od človeka«, da jo natisne na svoj plakat.

Pa drugič kaj več...

Vas pozdravlja Vaš

BODICAR

DRUŽINSKI POMENKI

Vtisi z modne revije

Škofja Loka pripravila presenečenje

PRIMERNO ZA VSAKOGAR

je bilo geslo modne revije, s katero so se prireditelji — odbor Gospodarskega razstavišča v Škofji Loki — skušali omejiti na modele, ki bi bili dostopni slehernemu izmed nas, tako po ceni kakor po okusu in ki bi bili primerji okolici, v kateri delamo in živimo.

Kaj naj kupuješ in kako naj se oblači današnji človek?

Oglejmo si prvo gru po nastopajočih poletnih modelov pod naslovom »Mladost«. Zenski obiskovalke so napele oči — moški svet pa je spriče nežnega prizora, ki se je nudil radovednim očem, globoko vdihnil.

Nylon — Voščilo — Pičapolonica — Cvetje; da je bil prvi model iz nylona ni treba omenjati, drugi model — Voščilo — iz lahkega delena je lečno aplikiran z belimi naštiki, kar mu daje poseben mladostni izraz, tretji model iz mehkega krepa, katere posebnost je bila aplikacija na spodnjem delu krila in končno model: »Cvetje« z živordečim svilenim pasom, ki daje obliki poseben čar.

Zenski svet je občudoval oblike — moški svet pa manekenke, ki so sproščeno eleganco, šarmom in mnogo obetajočimi »nasmeji« razkazoval obiske oblike in svoje čare. Res — za vsakogar nekaj!

Drug za drugim so se vrstili modeli — za vse čase in prilike. Mi pa se bomo omejili le na jesensko modo.

Kmalu bo konec poletja in jesen bo potrka na vrata in tudi na vaše žene, zategadelj je treba dobro preudariti, kako se bomo najlepše in najceneje oblekne.

Oglejmo si model

ki ga prikazuje naša slika. Hlače iz gabardina tropikalna, pulover in plavati v letenih veterini jopič je udobna oblike, ki jo priporočamo damam za jesenske izlete s kolesom in potovanja. Pri nakupu blaga pazite na barvne kombinacije puloverja in veterina jopiča.

Posebno pozornost obiskovalcem tega večerja je vzbudil model ženskega plavca, ki ga bomo imenovali

PRINCES

Plavč je iz mehkega velurja, je tesno oprijet, zvončaste oblike s kimono rokavki in lepim ovratnikom, ki daje plavču bogat poudarek. K temu plavču si lahko umislite krilo iz istega blaga.

Zelo praktično kombinacijo ženske oblike predstavlja slika modela z naslovom

SEPTEMBER

krilo, vestja in paleto so iz tweda, ki se odlikuje po trpežnosti in zmerni ceni, oblike nam dobro služila za službo, potovanja, spreponde itd. Oglejte si model in priznajte, da je okusen in praktičen. Tej kombinaciji si omislite baretko primerne barve.

In za zaključek še nekaj modnih novosti in nasvetov:

Kombinacija rdeče-črno je zadnji krik pariške mode v modnem letu 1956-57. Jopica naj bi bila iz rdečega

z isto svilo, iz katere je izdelana bluza. To novost utegnete zaslediti v najnovejših modnih časopisih.

Zadnja novost letosnje mode: jesenski plavč in krilo iz istega blaga.

Zlasti je treba paziti, kako se oblačijo ženske polnejši postav. Tudi tem

SEPTEMBER

je bilo ustrezeno z nekaj modeli, ki so pokazali, kako je moč s primerno barvo, vzorcem in krojem doseči videt vinkost. Primerne so zlasti črtaste tkanine, drobni vzorci in solidni kroji. Oblike, krojene iz tankega blaga, niso priporočljive, ker preveč poudarjajo oblost telesa.

To so skromni, le za žensko modo opredeljeni utrinki modne revije.

NEKAJ MISLI OB ZAKLJUČKU

Prav bi bilo, če bi napovedovalc dodajal k opisom modelov še cene, kar bi storilo revijo še pestrejšo.

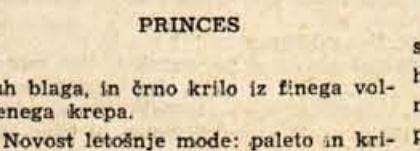
Obiskovalci so imeli prilike občudovati tudi elegantne modele čevljive tovarne »Planika« Kranj in »Alpina« Žiri, hkrati pa so se upravljeno spravljali, kje je moč vzorce teh čevljiv kupiti? Trgovine v Kranju jih namreč nima v prodaji.

Uspeh, ki so ga prireditelji dosegli s to modno prireditvijo, je nesporen, hkrati pa naj služi kot spodbuda za novo modno revijo, ki bo na podlagi pridobljenih izkušenj še bolje uspela.

SA-SA

tuh blaga, in črno krilo iz finega volnenega krepa.

Novost letosnje mode: paleto in krilo iz velur blaga. Paleto je podložen

PRINCES

PRINCES